

У Х В А Л А
ДРУГОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Купінського Сергія Онисійовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень частини першої статті 81, частини першої, пункту 3 частини четвертої статті 82 Кримінального кодексу України та абзаців першого, другого статті 152, частини третьої статті 154 Кримінально-виконавчого кодексу України

м. К и ї в
5 жовтня 2021 року
№ 145-2(II)/2021

Справа № 3-169/2021(353/21)

Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України у складі:

Сліденка Ігоря Дмитровича – головуючого, доповідача,
Головатого Сергія Петровича,
Лемака Василя Васильовича,

розглянула на засіданні питання щодо відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Купінського Сергія Онисійовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень частини першої статті 81, частини першої, пункту 3 частини четвертої статті 82 Кримінального кодексу України та абзаців першого, другого статті 152, частини третьої статті 154 Кримінально-виконавчого кодексу України.

Заслухавши суддю-доповідача Сліденка І.Д. та дослідивши матеріали справи, Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

у с т а н о в и л а :

1. Суб'єкт права на конституційну скаргу – Купінський Сергій Онисійович – звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням визнати такими, що не відповідають Конституції України (є неконституційними), положення частини першої статті 81, частини першої, пункту 3 частини четвертої статті 82 Кримінального кодексу України (далі – КК України) та абзаців першого, другого статті 152, частини третьої статті 154 Кримінально-виконавчого кодексу України (далі – КВК України).

Відповідно до частини першої статті 81 КК України „до осіб, що відбувають покарання у виді виправних робіт, службових обмежень для військовослужбовців, обмеження волі, тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців або позбавлення волі, може бути застосоване умовно-дострокове звільнення від відбування покарання. Особу може бути умовно-достроково звільнено повністю або частково і від відбування додаткового покарання“.

Згідно з частиною першою статті 82 КК України „особам, що відбувають покарання у виді обмеження або позбавлення волі, невідбута частина покарання може бути замінена судом більш м'яким покаранням. У цих випадках більш м'яке покарання призначається в межах строків, установлених у Загальній частині цього Кодексу для даного виду покарання, і не повинне перевищувати невідбутого строку покарання, призначеного вироком“.

За пунктом 3 частини четвертої статті 82 КК України заміна невідбутої частини покарання більш м'яким можлива після фактичного відбуття засудженням:

„3) не менше двох третин строку покарання, призначеного судом за умисний особливо тяжкий злочин, а також покарання, призначеного особі, яка раніше звільнялася умовно-достроково і вчинила нове умисне кримінальне правопорушення протягом невідбутої частини покарання“.

Абзацами першим, другим статті 152 КВК України, зокрема, передбачено, що підставою звільнення від відбування покарання є відбуття строку покарання, призначеного вироком суду.

Згідно з частиною третьою статті 154 КВК України:

„3. Стосовно засудженого, щодо якого відповідно до статей 81, 82 Кримінального кодексу України може бути застосоване умовно-дострокове звільнення від відбування покарання або заміна невідбутої частини покарання більш м'яким, орган або установа виконання покарань у місячний термін надсилає клопотання до суду у порядку, встановленому кримінальним процесуальним законодавством. Адміністрація органу або установи виконання покарань після відбуття засудженим установленої Кримінальним кодексом України частини строку покарання зобов'язана в місячний термін розглянути питання щодо можливості представлення його до умовно-дострокового звільнення від відбування покарання або до заміни невідбутої частини покарання більш м'яким“.

Автор клопотання стверджує, що оспорювані положення КК України, КВК України не передбачають реалістичної перспективи звільнення від довічного ув'язнення, зокрема шляхом заміни покарання більш м'яким або умовно-достроковим звільненням від цього покарання та звільнення на підставі вироку суду від цього покарання, чим порушують положення частини другої статті 28 Конституції України, а саме: не бути підданим катуванню, жорстокому, нелюдському або такому, що принижує його гідність, поводженню чи покаранню.

2. Вирішуючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі, Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України виходить із такого.

Відповідно до Закону України „Про Конституційний Суд України“ конституційною скаргою є подане до Конституційного Суду України письмове клопотання щодо перевірки на відповідність Конституції України (конституційність) закону України (його окремих положень), що застосований в остаточному судовому рішенні у справі суб'єкта права на конституційну скаргу; у конституційній скарзі має міститись обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих положень) із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права

на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону (частина перша, пункт 6 частини другої статті 55); конституційна скарга вважається прийнятною за умов її відповідності вимогам, передбаченим статтями 55, 56 цього закону (абзац перший частини першої статті 77).

Підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі є, зокрема, наявність рішення Конституційного Суду України щодо того самого предмета конституційної скарги (пункт 6 статті 62).

Другий сенат Конституційного Суду України ухвалив Рішення у справі про перегляд вироку особі, караній на довічне позбавлення волі, від 16 вересня 2021 року № 6-р(П)/2021 (далі – Рішення).

Конституційний Суд України Рішенням визнав „такими, що не відповідають Конституції України (є неконституційними), частину першу статті 81, частину першу статті 82 КК України в тім, що вони унеможливають їх застосування до осіб, яких засуджено до відбування покарання у вигляді довічного позбавлення волі“ (пункт 1 резолютивної частини).

Крім того, Конституційний Суд України Рішенням зобов'язав Верховну Раду України невідкладно привести нормативне регулювання, установлене статтями 81, 82 КК України, у відповідність до Конституції України та Рішення (пункт 2 резолютивної частини).

Оскільки положення пункту 3 частини четвертої статті 82 КК України, абзаців першого, другого статті 152, частини третьої статті 154 КВК України регулюють умови заміни невідбутої частини покарання більш м'яким, підставу звільнення від відбування покарання та порядок дострокового звільнення від відбування покарання, які пов'язані з предметом розгляду Конституційним Судом України при ухваленні Рішення, то питання механізму дострокового звільнення від відбування покарання засуджених до покарання у виді довічного позбавлення волі стосується законодавчого регулювання, про яке йдеться у Рішенні.

Таким чином, є підстави для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 6 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – наявність рішення Конституційного Суду України щодо того самого предмета конституційної скарги.

Враховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 55, 56, 62, 77, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України“, відповідно до § 45, § 56 Регламенту Конституційного Суду України Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

у х в а л и л а:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Купінського Сергія Онисійовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень частини першої статті 81, частини першої, пункту 3 частини четвертої статті 82 Кримінального кодексу України та абзаців першого, другого статті 152, частини третьої статті 154 Кримінально-виконавчого кодексу України на підставі пункту 6 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – наявність рішення Конституційного Суду України щодо того самого предмета конституційної скарги.

2. Ухвала Другої колегії суддів Другого сенату Конституційного Суду України є остаточною.

**ДРУГА КОЛЕГІЯ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**